

Onderwijsindicering Curaçao

Visie op
indicering en verwijzing naar een bijpassend
onderwijstype

Augustus 2020

Onderwijsindicering

Curaçao

Visie op indicering en verwijzing naar een bijpassend onderwijstype

Colofon

Curaçao, Augustus 2020

Onderzoeker/auteur:

Merel Griffith – Lendering (LVB
Kenniscentrum; FAJ)

Werkgroep onderwijsindicering:

Yanieck de Wolff (SIGE - SMAT)
Denise Pestana (SGR-Groep)
Jihan Rigaud (Yudaboyu)
Michelle Oldenboom (AJJC)
Dayandra Hernandez (SGR-Groep)
Arginia Lucio (RKCS)
Sumini Bos (FAJ)

INHOUDSOPGAVE

AFKORTINGEN	4
INTRODUCTIE.....	5
AANPAK.....	6
RESULTAAT	8
CONCLUSIE	11

AFKORTINGEN

De afkortingen die in dit document gebruikt worden zijn de volgende:

AGO	= Arbeidsgericht Onderwijs
DOS	= Dienst Openbare Scholen
ESM	= Ernstige Spraak- en taalmoeilijkheden
FO	= Funderend Onderwijs
FSHP	= Fundashon Skol Humanista na Papiamentu
GEO	= Geïndividualiseerde Extra Ondersteuning
HAVO	= Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
IO	= Inspectie Onderwijs
LOM	= Leer- en Opvoedingsmoeilijkheden
LVB	= Licht Verstandelijke Beperking
OWCS	= Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
MLK	= Moeilijk Lerende Kinderen
PBL	= Praktisch Basisgerichte Leerweg
PKL	= Praktisch Kadergerichte Leerweg
RKCS	= Stichting Rooms Katholiek Schoolbestuur
SLH	= Slecht Horenden
SFO	= Speciaal Funderend Onderwijs
SO	= Speciaal Onderwijs
TKL	= Theoretisch Kadergerichte Leerweg
VSO	= Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSBO	= Voorbereidend Secundair Beroeps Onderwijs
VPCO	= Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs
VWO	= Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
ZMLK	= Zeer Moeilijk Lerende Kinderen
ZMOK	= Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen

INTRODUCTIE

Momenteel is er geen eenduidige visie van indicering en doorverwijzing naar een passend Speciaal Onderwijstype in Curaçao. Het gevolg is dat leerlingen in Curaçao op verschillende manieren worden doorverwezen binnen het (speciaal) onderwijs. Een niet eenduidige indicering leidt tot onnodige extra heterogeniteit binnen de groepen in het onderwijs. Dit is ten nadele van een optimale ontwikkeling van de leerlingen.

De visie van het Speciaal Onderwijs (SO) in Curaçao is dat kinderen en jongeren met specifieke onderwijsbehoeften, vooral degenen met een beperking, recht hebben op gelijke toegang tót en participatie áán vrij onderwijs van goede kwaliteit, opdat zij zich ten volle kunnen ontwikkelen en kunnen deelnemen aan maatschappij en arbeid.

Het Speciaal Onderwijs is dus bedoeld voor kinderen die vanwege een zintuiglijke, lichamelijke of geestelijke beperking of vanwege gedragsstoornissen aangewezen zijn op speciale voorzieningen en op een specialistische (orthopedagogische en orthodidactische) benadering die het reguliere onderwijs niet kan bieden. Om deze kinderen de kans te geven zich maximaal te ontplooien, is het van groot belang dat zij op de correcte manier geïndiceerd, verwezen en geplaatst worden op de scholen voor het Speciaal Onderwijs.

Het LVB-platform heeft in samenwerking met zorgprofessionals, de beleidsorganisatie van het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur & Sport (OWCS) en Inspectie Onderwijs Curaçao gezamenlijk een visie ontwikkeld ten aanzien van indicering en verwijzing naar een bijpassend onderwijstype. De aanpak, resultaten, conclusie en aanbevelingen van deze indiceringsvisie worden in het huidige document gepresenteerd.

AANPAK

LVB Kenniscentrum is gestart met een werkgroep 'Indicering Curaçao'. Deze werkgroep bestaat uit professionals die werken binnen het onderwijs en met leerlingen van het Speciaal Onderwijs. Deze professionals zijn gedragsdeskundigen, sociaal maatschappelijk werkers, interne begeleiders en docenten. Doel van de werkgroep is het ontwikkelen van een visie op indicering en verwijzing naar een bijpassend onderwijstype in Curaçao.

Professionals van de volgende verschillende organisaties vormen gezamenlijk deze werkgroep:

- Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ)
- Rooms-Katholiek Centraal Schoolbestuur (RKCS)
- Sentro pa Inovashon i Guia Edukashonal (SIGE), afdeling School Extern
Multidisciplinair Advies Team (SMAT)
- Speciaal Onderwijs (Funderend onderwijs en Voortgezet onderwijs)
- Stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (AJJC)
- Stichting voor Gehandicapten en Revalidatiezorg Curaçao (SGR-Groep)
- Yudansa Alternativo pa un Vishon Eksitoso (YAVE)
- Yudaboyu (Geestelijke Gezondheidszorg Curaçao GGZ)
- Vrijgevestigde psychologen

Gezamenlijk is gebrainstormd en uiteindelijk besloten hoe er geïndiceerd moet worden binnen het onderwijs, zodoende dat het past bij de visie van het speciaal onderwijs; namelijk dat leerlingen hun maximaal potentieel binnen het onderwijs kunnen bereiken. Bij het indiceren van onderwijsniveaus moet rekening gehouden worden met IQ, het didactisch niveau én sociaal- emotioneel- en gedrags- functioneren. Daarnaast moet er ook rekening gehouden worden met een (mogelijke) psychiatrische diagnose.

Zodoende is er van alle beschikbare onderwijsniveaus het bijpassende IQ niveau vastgesteld (zowel de ondergrens, als bovengrens), en besloten of er ook rekening gehouden moet worden met het didactisch niveau én sociaal- emotioneel- en gedrags- functioneren en psychiatrische diagnose.

Voor het funderend onderwijs is dat bepaald voor de volgende onderwijsniveaus:

- LOM = Leer- en Opvoed Moeilijkheden
- MLK = Moeilijk Lerende Kinderen
- ZMOK = Zeer Moeilijk Opvoedbare Kinderen
- ZMLK = Zeer Moeilijk Lerende Kinderen
- Zinvolle dagbesteding

Voor het voortgezet onderwijs is dat bepaald voor de volgende onderwijsvormen:

- HAVO = Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
- VSO = Voortgezet Speciaal Onderwijs
- VSBO = Voorbereidend Secundair Beroeps Onderwijs, bestaande uit 3 niveaus:
 - o PBL = Praktisch Basisgerichte Leerweg
 - o PKL = Praktisch Kadergerichte Leerweg
 - o TKL = Theoretisch Kadergerichte Leerweg
- VWO = Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
- Zinvolle dagbesteding

NB: visueel beperkte leerlingen en auditief en communicatief beperkte leerlingen zijn niet meegenomen in de indiceringsoverzichten.

Nadat deze visie op indicering met de werkgroep is ontwikkeld, is deze ook getoetst met de beleidsorganisatie van het Ministerie van OWCS. Op deze manier is er een koppeling gemaakt tussen de theorie, de onderwijspraktijk en de beleidsorganisatie in Curaçao.

RESULTAAT: ONDERWIJSINDICERING

Per leerling wordt nagegaan welk onderwijsniveau het beste bij de leerling past, zodoende dat deze leerling het maximale potentieel kan bereiken. Bij het indiceren van elke leerling wordt rekening gehouden met drie criteria, namelijk (1) zijn/haar IQ en het didactisch niveau; (2) het sociaal-, emotioneel- en gedragsfunctioneren én (3) met een (mogelijke) psychiatrische diagnose. Op basis van deze 3 criteria wordt het best bij de leerling passende onderwijstype bepaald.

Ook wordt er per leerling nagegaan of er sprake kan zijn van een proefplaatsing in een hoger schooltype. Leerlingen kunnen een proefplaatsing krijgen in een hoger schooltype als zij niet één-op- één binnen de grenzen van de genoemde categorieën vallen, bijvoorbeeld als er sprake is van een disharmonisch IQ-profiel of als zij tegen/op de bovenste IQ-grens van een categorie scoren.

In tabel 1 (Funderend Onderwijs) en tabel 2 (Voortgezet Onderwijs) worden de indiceringsoverzichten gepresenteerd.

Tabel 1: Criteria doorverwijzing Funderend Onderwijs

IQ ondergrens	IQ bovengrens	Aanvullend	Onderwijstype
90	n.v.t.		FO
80	n.v.t.	Didactische achterstand van minder dan 2 jaar Sociaal-emotionele opvoedingsproblematiek	LOM
70	79	Didactische achterstand van 2 jaar of meer Sociaal-emotionele problematiek Ontwikkelingsproblematiek –en/-of achterstand	MLK
70	n.v.t.	Ernstige gedragsproblemen Ontwikkelingsproblemen Psychiatrische stoornissen of psychosociale problemen Ernstige gedragsstoornissen	ZMOK
55/60	69	Didactische achterstand van 2 jaar of meer Sociaal-emotionele problematiek Ontwikkelingsproblematiek –en/-of achterstand	ZMLK
n.v.t.	54		Zinvolle dagbesteding: Zorg

Tabel 2: Criteria doorverwijzing voortgezet onderwijs

IQ ondergrens	IQ bovengrens	Aanvullend	Onderwijs Advies
80	n.v.t.		HAVO / VWO VSBO: TKL, PKL en PBL *
70	79	Didactische achterstand van 2 jaar of meer Sociaal-emotionele problematiek Ontwikkelingsproblematiek –en/-of achterstand	AGO
70	n.v.t.	Ernstige gedragsproblemen Ontwikkelingsproblemen Psychiatrische stoornissen of psychosociale problemen Ernstige gedragsstoornissen	VSO: ZMOK
55/60	69	Didactische achterstand van 2 jaar of meer Sociaal-emotionele problematiek Ontwikkelingsproblematiek –en/-of achterstand	VSO: ZMLK
n.v.t.	54		Zinvolle dagbesteding: Leerwerktraject/ zorg

* Eventueel Geïndividualiseerde Extra Ondersteuning (GEO)

CONCLUSIE

Het LVB-platform heeft in samenwerking met zorgprofessionals, de beleidsorganisatie van het Ministerie OWCS gezamenlijk een visie ontwikkeld ten aanzien van indicering en verwijzing naar een bijpassend onderwijstype. Door verschillende organisaties en professionals te betrekken bij de ontwikkeling van deze visie, is er volledig draagvlak gecreëerd voor de gepresenteerde onderwijsindicering.

Deze indeling geeft implicaties voor de huidige inrichting van het onderwijs in Curaçao, ten goede van het functioneren van de (LVB)-leerling.